

Jaarverslag 2016

De Vereniging voor Geestelijke Gezondheidszorg Limburg vzw (VGGZ) is een door de Vlaamse Gemeenschap erkende voorziening, gespecialiseerd in ambulante geestelijke gezondheidszorg. Zowel kinderen, jongeren als volwassenen (en hun omgeving) kunnen er terecht met psychische en/of psychiatrische problemen. Bovendien is er een specifieke werking voor de forensische doelgroep (team forte), voor verslavingsproblematiek (team verslavingszorg) en voor mensen met epilepsie (epilepsiewerking).

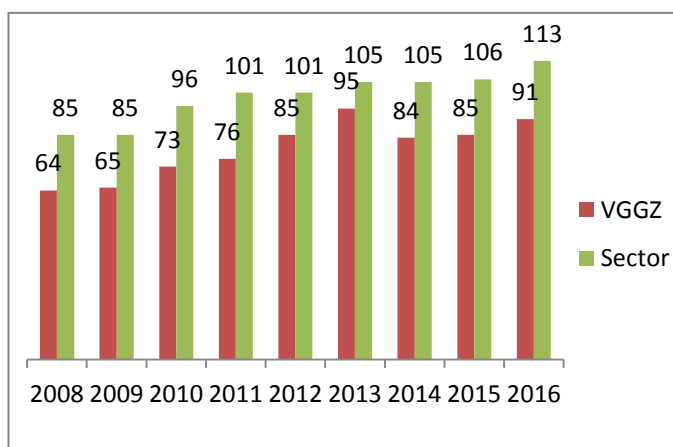
Trends

In 2016

- ... waren er 3803 actieve zorgperiodes. Dit betekent dat hulpverleners in 3803 behandelingen diverse activiteiten uitvoerden, gericht op intake, diagnosestelling, behandeling en/of begeleiding.
- ... waren er bovenop deze activiteiten ook heel wat contacten met betrokkenen (ouders, partners, kinderen...).
- ... was de cliënt bij 15 % van de actieve zorgperiodes minderjarig.
- ... was de cliënt bij 9 % van de actieve zorgperiodes ouder dan 60.
- ... kaderden 48 % van de actieve zorgperiodes binnen verslavingszorg (in het totaal 1817 zorgperiodes).
- ... kaderden 12 % van de actieve zorgperiodes binnen de forensische werking (in het totaal 441 zorgperiodes).
- ... werden er 77 contactformulieren ingevuld via de website (in 2016 waren dat er 69). 57 ervan betroffen effectief een aanmelding.

Wachttijd van aanmelding tot start behandeling

- In 2016 had een kwart (25 %) van onze zorgperiodes een totale wachttijd (van aanmelding tot start behandeling) van maximaal 35 dagen.
- Bij drie kwart (75 %) van de zorgperiodes bedroeg deze wachttijd maximaal 91 dagen (zie grafiek).

Het is duidelijk dat het aantal aanmeldingen de capaciteit overstijgt. Daarom is de wachttijd een permanent aandachtspunt, dat nauwlettend wordt opgevolgd. De organisatie streeft ernaar om de wachttijd zo beperkt mogelijk te houden. Dit gebeurt onder meer door het opvolgen van de wachttijden en de telefonische screening. De meerderheid van de cliënten krijgt kort na hun aanmelding (gemiddeld binnen de 10 werkdagen) een telefonische screening aangeboden. De wachttijd is en blijft een uitdaging voor de hele sector, zoals ook valt af te lezen uit de grafiek (cijfers 2016, Agentschap Zorg en Gezondheid).

VGGZ hoofdzetel Hasselt

Pater Valentinuslaan 32

3500 Hasselt

011 / 22 30 10

hasselt@vggz.be

www.vggz.be

VGGZ locatie Tongeren

Henisstraat 17

3700 Tongeren

012 / 23 44 91

tongeren@vggz.be

www.vggz.be

Team verslavingszorg VGGZ / CAD Limburg

Salvatorstraat 25

3500 Hasselt

011 / 27 42 98

info@cadlimburg.be

www.cadlimburg.be

Nieuw in 2016

Forensische zorg

Radicalisering

In 2016 werd duidelijk dat er in de gevangenis van Hasselt een speciale afdeling zou komen voor geradicaliseerde gedetineerden. Binnen het kader van de hulp- en dienstverlening was er de verwachting dat de VGGZ een belangrijke rol zou opnemen in de deradicalisering van deze gedetineerden. Daarom werd er geïnvesteerd in bijkomende opleidingen specifiek rond deze problematiek. De hoge verwachtingen, de politieke gevoeligheid en de schaarse expertise rond de inhoudelijke aanpak binnen een gevangeniscontext vormen een uitdaging voor team forte.

Family Justice Center in Limburg

Op 24 maart 2016 kwamen zo'n 160 medewerkers van OCMW's, hulpverlening, politie en justitie samen in het provinciehuis in Hasselt rond de succesvolle LINK-aanpak (Limburgse INtrafamiliale geweld Keten). Binnen het LINK-project werken hulpverlenings- en veiligheidspartners sinds het najaar van 2013 intensief samen om een duurzame oplossing te vinden voor gezinnen die met ernstig geweld en vaak ook problemen op verschillende levensdomeinen te kampen hebben. Een psychologe van team forte neemt vanaf de start van het LINK-project systematisch deel aan de casusregie tafel en brengt vooral expertise in rond daderhulpverlening. Onder impuls van het provinciebestuur zal het LINK-project in 2017 evolueren naar een Limburgs Family Justice Center (FJC Limburg). Het FJC Limburg zal de volledige keten in de aanpak van familiaal geweld onderbrengen in één gebouw, waardoor de hulp- en dienstverlening voor slachtoffers laagdrempeliger zal zijn. De goede samenwerking binnen het LINK-project heeft deze plannen in een stroomversnelling gebracht. VGGZ is een vaste partner in de verdere uitbouw van het FJC Limburg.

Volwassenen en Ouderen

Suïcidepreventie

Enkele hulpverleners schoolden zich bij in de Toekomstgerichte Training (TT) in het kader van een PROSPECT-studie van het VLESP (Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie). In 2017 zal er naar aanleiding van een onderzoek een toekomstgerichte groepstraining doorgaan voor cliënten met suïcidale gedachten. De drie Limburgse CGG hebben zich geëngageerd om hieraan mee te werken.

Zilverwijzer

De psychologe van het ouderenteam leerde de methodiek Zilverwijzer. Zilverwijzer is een groepsmethodiek om de geestelijke gezondheid van zestigplussers in woonzorgcentra te bevorderen. Woonzorgcentra kunnen in dit kader een beroep doen op de ouderenteams van de CGG om ondersteuning te krijgen bij de uitrol van deze aanpak.

Kinderen en jongeren

Groepsaanbod 'Pak aan'

In het najaar van 2016 startte het nieuwe groepsaanbod voor kinderen tussen 8 en 13 jaar met een laag zelfbeeld, angstige kinderen en kinderen die zich niet goed in hun vel voelen. De deelnemers leren hun gevoelens beter kennen en ermee omgaan. Ze leren om gebruik te maken van helpende gedachten, problemen aan te pakken op een actieve en efficiënte manier en weer positiever te kijken naar zichzelf. Het aanbod bestaat uit een combinatie van rollenspelen, teken- en knutselopdrachten, spel en gesprekken. Omdat ouders belangrijke zorg- en steunfiguren zijn voor hun kinderen en een voorbeeldfunctie hebben, gingen er ook oudersessies door.

Verslavingszorg

Verslavingszorg wordt voorzien door de CAD Limburg i.s.m. de VGGZ.

Inkanteling

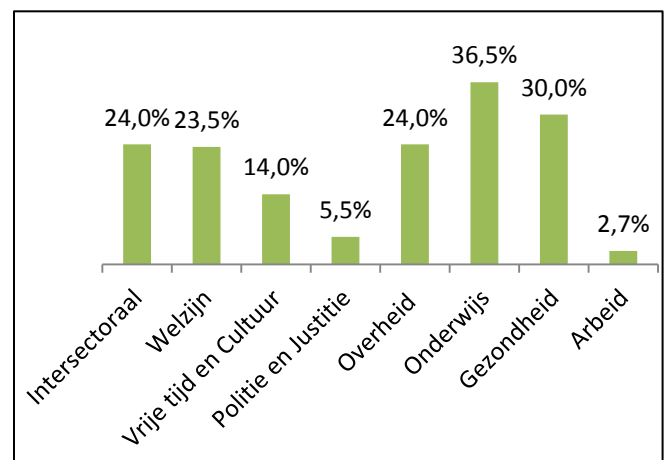
De inkanteling van de verslaafdenzorg in een zich vernieuwende geestelijke gezondheids- en welzijnszorg biedt vele uitdagingen en nieuwe perspectieven. In 2016 werden deze door de medewerkers en stafleden in kaart gebracht. Tevens werd de balans van sterktes en zwaktes binnen de eigen werking opgemaakt. Deze analyse kan het vertrekpunt zijn om verslaafdenzorg binnen een ruimere geestelijke gezondheidszorg vorm te geven.

1196 preventie-activiteiten

De preventiewerkers zoeken zeer gericht kwetsbare doelgroepen op. Ze exploreren en implementeren nieuwe en actuele methodieken om deze doelgroepen te laten nadenken over risicovol gedrag/gebruik. Naast een ruim preventieaanbod binnen meerdere maatschappelijke sectoren wordt er volop ingezet op de participatie van ervaringsdeskundigen.

In 2016 realiseerden de preventiewerkers VGGZ/CAD Limburg 1196 activiteiten. Twee derden van deze activiteiten zijn gericht op intermediaire doelgroepen in de diverse maatschappelijke sectoren. Onderwijs, welzijn, gezondheid (+ 6 % t.a.v. 2015) en projecten ten behoeve van lokale overheden krijgen veel aandacht. Deze laatste is een noodzakelijke partner om drugspreventie in Limburg planmatig aan te kunnen pakken.

Bijzondere aandacht ging dit jaar naar de sportsector. Sportclubs en -diensten werden gemotiveerd om de thema's tabak, alcohol, drugs en gokken op te nemen in hun beleid. Ze werden ook aangemoedigd om preventieve boodschappen uit te dragen naar hun leden. Om deze actie te ondersteunen werd de website, de app en het ondersteunend materiaal van www.sportwijs.be gelanceerd. Tevens werden er twee ex-topporters ingeschakeld die getuigden over de nefaste invloed van hun drugs- of gokverslaving op hun sportcarrière.

Focus op armoede en veerkracht

In 2016 werd er een traject afgelegd rond armoede.

- Het traject startte met een interne bevraging rond armoede en hulpverlening. Hieruit bleek onder meer dat er nood was aan handvatten bij het herkennen en het bespreekbaar maken van armoede.
- In oktober 2016 werd er een vorming georganiseerd voor alle medewerkers van de VGGZ en CAD Limburg. Er waren 51 deelnemers. Op het programma stonden: (1) sociale kwetsbaarheid binnen de organisatie, (2) de terugkoppeling van de interne bevraging, (3) het project 'Oog voor elkaar' van Rimo en (4) de inleefweek rond armoede van Welzijnsschakels.
- Achttien medewerkers gingen de uitdaging aan en namen deel aan deze inleefweek rond armoede.
- Ten slotte werd op 17 oktober (Werelddag van verzet tegen armoede) aandacht gevraagd voor het thema armoede door een wit geknoopt laken uit te hangen.

De VGGZ en de CAD Limburg namen deel aan de week van de GGZ met als thema 'Samen veerkrachtig'. Er werden in de GGZ week ontspannende middagactiviteiten georganiseerd. Er werd dagelijks een stuk fruit aangeboden en tijdens het vormingsmoment in oktober werd toelichting gegeven bij het project 'Veerkracht' en 'Welzijn op recept' door het SPIL. De volwassenenteams namen ook op eigen initiatief een aantal initiatieven om ruimte te maken voor zelfzorg, omgaan met werkdruk, draagkracht, communicatie, ...

Geestelijke gezondheidszorg in tijden van transitie

Het samenwerken in zorgcircuits en -netwerken maakt een meer gepast zorgaanbod op meerdere levensdomeinen mogelijk. In mei 2016 deden de medewerkers van Ligant, het GGZ netwerk kinderen en jongeren in Limburg, hun intrede in het gebouw van de VGGZ Hasselt. De coördinator van Reling, het GGZ netwerk volwassenen in West-Limburg en de medewerker van het schakelteam internering waren reeds gehuisvest in de VGGZ. Dit faciliteert de onderlinge samenwerking. De VGGZ draagt zijn steentje bij aan de netwerken door actief mee te werken op verschillende niveaus o.m. via overleg en doorverwijzing. Op 12 oktober 2016 organiseerden de drie Limburgse CGG een gezamenlijk event voor alle netwerkpartners. Op het programma stond (1) de werking, prestaties en dienstverlening van de Limburgse CGG en (2) de uitdagingen en kansen voor de ambulante GGZ door prof. Luyten (KULeuven).

Uitkomstenmanagement

Omdat kwaliteit voor de VGGZ belangrijk is, worden de cliënten systematisch bevraged naar hun welbevinden tijdens hun begeleiding/behandeling. Er werd in 2016 geëxperimenteerd met de Outcome Rating Scale/Session Rating Scale (ORS/SRS) van Miller. Na één jaar werd er beslist om te heroriënteren. In de toekomst zullen de kinder- en jongerenteams en de volwassenenteams aan de slag gaan met de Dialogische Feedback Schaal (DFS) van Rober & Van Tricht. Het forensisch team zal gebruik maken van de Historisch, Klinisch, Toekomst-Revisie (HKT-R) van Spreen, Brand, Ter Horst, Bogaerts en Forensisch Ambulante Risico Evaluatie (FARE). Het team verslavingszorg gaat voorlopig wel verder met de ORS/SRS.

Cliëntentevredenheidsmeting

Om de twee jaar wordt er door de VGGZ een cliëntentevredenheidsmeting georganiseerd. In 2016 werd de bevraging op voorhand gescreend en aangepast door een groep van ervaringsdeskundigen van het Limburgs Ervaringsdeskundigen Forum (LEF) en de CAD Limburg. De meting werd ingevuld door 566 cliënten:

- 90 % van de respondenten heeft drie of meer gesprekken op onze dienst gehad.
- De meerderheid van de respondenten was op het moment van de bevraging tussen de 26 en 59 jaar oud.
- 84 % van de respondenten was '(eerder) tevreden' over de telefonische screening en 14 % duidde 'niet van toepassing' of 'geen mening' aan. Slechts twee respondenten waren 'eerder ontevreden' en 0 respondenten 'ontevreden'.
- Voor 86,6 % is de wachttijd tussen het eerste en het tweede gesprek '(eerder) wel aanvaardbaar'. Voor 9,8 % is dit '(eerder) niet aanvaardbaar'. 4,30% (11) had 'geen mening'.
- De gemiddelde score voor de gehele organisatie (zonder verslavingszorg) was 8,6 / 10.